

Előzzük meg a napégést

AMÍG KORA TAVASSZAL ÉS ŐSZEL A FAGYTÓL, A HIDEGTŐL VÉDJÜK A NÖVÉNYEKET, NYÁRON A MELEGTŐL, AZ ERŐS NAPSUGÁRZÁSTÓL, ÉS AZ EGYRE GYAKORIBB LÉGKÖRI ASZÁLY MIATTI ALACSONY PÁRATARTALOM KÁROS HATÁSAITÓL KELL ÓVNI AZ ÁLLOMÁNYOKAT. EZEK A HATÁSOK A KLÍMAVÁLTOZÁS MIATT EGYRE ERŐTELEJEBBEN JELENTKEZNEK, ÉS MIND JOBBAN ODA KELL FIGYELNI RÁJUK.

DR. TERBE ISTVÁN

A tűző nap hatására egyre gyakoribb jelenség a napégés, a levelek perzselődése. A világos, száraz szövetelhalás a termés, a növény nap felőli oldalán alakul ki, és még korábban csak a babon, ritkán a paprikán fordult elő, napjainkban gyümölcsféléken, szőlőn, és a legkülönbözőbb zöldségféléken is jelentkezik, mind nagyobb mértékben. Szőlőnél, gyümölcsféléken nagyobb lombozatot hagyó metszéssel, veteményeskertekben árnyékolással próbálnak ellene védekezni. Fóliáknál és üvegházaknál lehetőség van a héjazat festésére, szabadföldi termesztésnél egyetlen lehetőség az árnyékolóhálók kife-

sztítése. Eddigi vizsgálatok szerint legelőnyösebbeknek a kétszeres vagy háromszoros

Előnyös a kettős rétegű, sárga színű Raschel-hálós árnyékolás

Kényszerérés és napégés kaliforniai paprikán

rétegben kifizített sárga és sárgászörös Raschel-hálók használata bizonyult, de más színezésűek is (pl. zöld) jelentős védelmet mutattak a káros napsugárzással szemben.

A hálók más jótékony hatásai is igazolódtak. Kedvezőbben alakult a léghőmérséklet, kisebb volt az éjszakai és a déli hőmérsékleti értékek közötti különbség, azaz a hőingadozás. Azáltal, hogy a déli órákban nem melegedett fel nagymértékben a levegő, kedvezőbb volt a bogyók színesedése, a paradicsomnál nem jelentkezett a zöldtalpasság betegsége is emlíkeztető, kocsány körüli sárgásbarna karima, ami tipikusan a meleg hatására kialakuló színhiba-betegség.

A fehér termésű paprikák esetében gyakran tapasztalható a kényszerérés, amikor a még fejletlen bogyó pirosodni kezd, gyakran barnás folt (foltok) kíséretében. Elsősorban nagy melegben, vízhiány hatására, illetve túltárgázott körülmények között fordul elő, nagy károkat okoz azáltal, hogy a bogyók eladhatatlanok, fogyaszthatatlanok, igazán még lecsó minőségnek sem felelnek meg. Árnyékolás hatására elmaradt a kényszerérés, darabosabb, egészségesebb termékek fejlődtek.

A kísérletek tanúsága szerint az árnyékoló alatt magasabb a légnedvesség, mint

a szabadban. Ennek következtében jobban köt az uborka, a paradicsom, valamint a padlizsán, a paprika, de a paradicsom bogyói is fényesebbek, tetszetősebbek. Nyári szárazságban a termékek felületén megfigyelhető apró hajszálrepedések az árnyékolás hatására nem alakulnak ki.

Amennyiben technikailag megoldható a Raschel-hálók kifizítése, úgy azt érdemes a nyári meleg előtt elkészíteni, különösképpen erős tartószerkezetet nem igényel (súlya 35 g/m²), a jégkárok ellen is hatásos védelmet nyújt. Többnyire fénystabilizátorral látják el a gyártók a hálókat, így élettartamuk lényegesen hosszabb, 4-5 évet is károsodás nélkül kibírnak.

A paradicsomlevél pödrödése száraz levegő és vízhiány hatására is kialakulhat

Napégett paradicsombogyók